

Gyene István Hunor **Hová vezet a Híd?**

A határon túli magyarsággal kapcsolatban az elmúlt hetek egyik legnagyobb nyilvánosságot kapott ügye a felvidéki Magyar Koalíció Pártjának (MKP) szakadása volt. A tizenegy év után megszűnő szlovákiai magyar egypártrendszer ráadásul nem is két-, hanem hirtelen háromszereplőssé vált. Az MKB-ból Bugár Béla vezetésével kiváló képviselők által megalakított kétnyelvű Híd – Most mellett

ugyanis Bócsa János, a komáromi Nomos Regionalizmus civil szervezet alapítója szintén pártot szervez Jogegyenlőségért Magyar Polgári Párt (JMPP) néven. Felmerül a kérdés, hogy a sokáig egységes politikai szervezetbe tömörülő magyar képviselet napjainkban végbemenő polarizálódása mennyire erősíti majd a kisebbségi érdekérvényesítést, illetve hogy a Híd képes lesz-e betölteni nevéhez méltóan szerepét, s ha igen, az milyen mértékben dinamizálhatja a szlovák pártrendszert.

Ma már élesen kirajzolódik, hogy az „anyapárt” bomlási folyamatának elindítója kétségkívül az a mozzanat volt, amikor 2007 márciusának végén az MKP komáromi kongresszusán Bugár ellenében Csáky Pált választották meg a párt elnökévé. A szlovák sajtó azonnal a politikai élet kiéleződését, a párt radikálizálódásának esélyét vetítette előre, amelyben fontos szerepet tulajdonított a Csáky mögött megerősödő Duray Miklósnak, aki régi-új alelnökként többször foglalt állást a magyar autonómia ügye mellett, ami köztudottan a szlovák belpolitika egyik „robbanásbeszélyes” kérdése. Megválasztása után az új elnök azonban inkább a folyamatosságra helyezte a hangsúlyt, Bugár pedig saját „politikai fáradtságáról”, valamint a visszavonulásáról kezdett beszélni, így a belső hatalmi konfliktusok oldódása, a közös hang egy szervezeten belüli megtalálása volt várható.

Mégsem így történt, 2009 nyarán szakítássá érlelődött az a kétéves egymásnak feszülés, ami a párton belül a Csáky és a Bugár mögött álló támogatói csoportok között

húzódott. Az első jelek idén februárban váltak nyilvánvalóvá, amikor az MKP-n belül többen élesen kritizálni kezdték az elnököt annak kompromisszumokra való képtelensége, hiteltelensége, program nélkülsége miatt. Az MKP 25 tagja nyilatkozatot is eljuttatott az elnökséghez, amelyben azzal vádolták a vezetőket, hogy nem az integrációra, hanem a szétziláltságra törekcszenek, Bugár Bélát pedig felkérték az elnöki poszt átvételére.

A párton belüli elégedetlenkedőkhöz csatlakoztak szlovák politikai erők is, Pavol Hrušovský, a Kereszténydemokrata Mozgalom elnöke például Csáky politizálását tette felelőssé az ellenzék együttműködésének megromlásáért, Dušan Čaplovič kisebbségekért felelős miniszterelnök-helyettes pedig ugyancsak az általa persona non grata-nak, szélsőséges nacionalistának nevezett pártelnök számlájára írta a megromlott szlovák-magyar viszonyt.

A kétfrontos támadás vádjait Csáky visszautasította, és még akkor is megpróbálta összezárni sorokat, amikor áprilisban Simon Zsolt parlamenti képviselő kilépett mind a pártból, mind az MKP parlamenti frakciójából. A korábbi agrárminiszter távozása azonban elindította a lavinát, Simon távozása után egy héttel kilépett a frakcióból Bugár Béla, A. Nagy László, Gál Gábor, majd Bastrnák Tibor, Komárom polgármestere is.

Az öt politikus távozásával az MKP húszfős parlamenti frakciója 15-re csökkent, egyszersmind megindult a mintegy egy hónapon át tartó kompromisszumkeresés időszaka, amelynek során Csáky ígéretet tett az önmaga elleni bizalmatlansági szavazásra a párt őszi közgyűlésén, Bugárnak pedig a következő választásra felajánlotta a listavezetői posztot.

A korábbi pártelnök ezt elutasította, s állítólag Csáky lemondásához kötötte volna a frakcióba való visszatérést. Ez viszont nem történt meg, így az EP-választások másnapján Bugárék kiléptek a pártból, és megerősítették egy új párt alapításának szándékát, amely az elmúlt héten megkezdte az új párt bejegyzéséhez szükséges tízezer aláírás összegyűjtését.

A formáció hivatalos neve Híd – az együttműködés pártja / Most – strana spolupráce.

A kétnyelvűség nem véletlen, az elnöki posztra toronymagasan esélyes Bugár szerint a párt a híd szerepét kívánja betölteni szlovákok-magyarok, magyarok-magyarok, és minden szlovákiai nemzetiségi kisebbség között. Ezt alátámasztandó, a jobbközép párt sorai nyitottak minden polgár előtt, akik egyetértenek a pilléreket jelentő együttműködés, nyitottság, tisztesség, felelősség, és bizalom jelszavával.

A Híd szeptemberben tartja majd az alakuló közgyűlését, ahol elfogadásra kerülne a párt alapszabálya és programja. A pártnak inkább hátrányára, mint előnyére szolgál az, hogy

számos, évtizedek óta politizáló személyt vonultat fel, a párt így már megalakulásakor sem tud a választók felé olyan dinamizmust sugallni, mintha soraiban sok új, a politikai harcokban még nem „elhasználódott” arccal jelenne meg.

További problémaként merülhet fel, hogy a H-M profilja jelentős mértékben Bugár Bélára, mint – közvélemény-kutatások szerint – legnépszerűbb magyar politikusra épül, ez azonban csak erősítheti azt a gyanút, hogy a párt a közvélemény szemében megmarad „magyar” pártnak, s képtelen lesz komolyabb szlovák választói réteget megszólítani.

Bugar személyével kapcsolatban negatívumként hathat az is, hogy az ingadozó magyar nemzetiségű választók hozzá kapcsolhatják az évtizedes pártegység felrúgását. Márpedig az MKP minden erejével arra törekszik, hogy Bugárt és társait árulónak állítsa be a felvidéki magyarok körében. Csákyék szerint ugyanis a Híd nem más, mint „gazdasági érdekcsoport, a hazugság, és az emberbutítás pártja”, amellyel az MKP a jövőben elképzelhetetlennek tart bármifajta együttműködést.

Pedig valójában a Híd teljesen új jelenség a szlovák politikai életben, hiszen a magát a szlovák-magyar együttműködés kétnyelvű pártjaként meghatározó mozgalom a szlovák politikai és pártélet máig érintetlen területére lépett. Mivel az összefogás politikájával mind a többséget, mind a kisebbséget meg kívánja szólítani, elvileg potenciálisan több szavazóhoz tudja majd eljuttatni üzeneteit, mint a Magyar Koalíció Pártja.

Azonban ami a párt legnagyobb előnye, az egyben legnagyobb hátrulatója is lehet.

Az alapítók, illetve az előkészítő bizottság tagjai között ugyanis eddig csak magyarokat találunk (a szlovák sajtó által megszelleztetett Iveta Radičová volt köztársaságielnök-jelölt csatlakozása egyelőre bizonytalan), az új pártnak tehát erősen törekednie kell arra, hogy minél több hiteles szlovák politikust tudjon sorai között, hiszen ha ez kudarcot vall, azzal a párt létének szükségessége kérdőjeleződhet meg. A Híd két szék közé eshet, s ami a legfájóbb lehet, hogy saját bukásával a parlament falain kívülre ránthatja az MKP-t is, hiszen a szlovákiai magyarság szétszavazása oda vezethet, hogy egyik párt sem kerül be a törvényhozásba. Ugyanakkor fontos leszögezni, hogy Bugárék zászlóbontása önmagában hordozhatja a felvidéki magyar politika egészségesebbé tételét, hiszen az alternatíva megjelenése újrapozicionálásra, nagyobb mértékű aktivitásra, politikájának átértékelésére készítheti az MKP-t, amely most megszabadult attól a „kényszerpárti” státusztól, amelybe Vladimír Meciar miniszterelnöksége alatt szorult (az 1997-es választási törvény az akkor

létező három szlovákiai magyar pártot az egyesülésre kényszerítette). Egy remélhetőleg új gondolatokat megfogalmazó, jól kommunikáló, a többségi társadalom szemében vállalható válaszokkal bíró párt maximális célja azonban valószínűleg még így is a parlamenti küszöb átlépése lesz, amire viszont jelenleg szinte minimális esélye nem mutatkozik a Bócsa János vállalkozó által szervezett JMPP-nek. A feltehetően augusztusban életre hívandó harmadik magyar erő nyíltan igyekszik majd felvállalni a magyar területi autonómia ügyét, és céljai közé tartozik még a „szlovák nemzetállamból, polgári elven működő Szlovákia létrehozása”.

Az MKP a hirtelen sokszereplőssé váló légkörben természetesen továbbra is az egységet hangoztatja, s kifelé a magyar kisebbség érdekeit egyedülként védő, erős párt képében igyekszik feltűnni. Ezt erősíti az EP-választásokon elért 11, 33 %-os eredmény, amivel a harmadik helyet szerezte meg a szlovákiai pártok versenyében. Mindazonáltal az egyértelmű, hogy a Híd megalakulása éreztetni fogja hatását az MKP támogatottságán, bármennyire próbálja a vezetőség relativizálni Bugárék lépését (a pártelnök pl. nem pártszakadásról, hanem a „szakadár csapat kiválásáról” beszél).

A pártszakadás „tabuként” való kezelése persze nemcsak Szlovákiára, hanem Közép-Európa más országaira, így hazánkra is jellemző. Pedig az új pártok megjelenése nemcsak egy ország pártéletének dinamizálódásához járulnak hozzá, hanem az újfajta társadalmi érdekek becsatornázásával számos friss gondolat, új megoldások, logikusabb válaszok kerülhetnek felszínre, amelyek akár „befagyott” pártrendszereket is képesek megmozgatni.

***

Ha a Híd a jövőben képes lesz maga mellé állítani hiteles szlovák politikusokat, illetve közéleti személyiségeket, akkor megítélésünk szerint lehet létjogosultsága a szlovák pártpalettán, még oly módon is, hogy növekvő támogatottsága nem veszélyezteti az MKP parlamentbe jutását. Az új formáció hozzájárulhat a versengéshez, esetleges parlamenti részvételével, és koalíciós képességével pedig új kapukat nyithat a pártok együttműködése terén. Amennyiben pedig a magyar pártok nem a „testvérharc”, hanem a jövőbeni együttműködés jegyében vívják majd csatáikat, akkor a nyertes a felvidéki magyarság lesz.